

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ АКАДЭМІЯ НАВУК БЕЛАРУСІ

ЦЭНТР ДАСЛЕДАВАННЯЎ БЕЛАРУСКАЙ
КУЛЬТУРЫ, МОВЫ І ЛІТАРАТУРЫ

ФІЛІЯЛ “ІНСТЫТУТ МОВАЗНАЎСТВА ІМЯ ЯКУБА КОЛАСА”

МІЖНАРОДНАЯ НАВУКОВАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ

**“ЭТНАЛІНГВІСТЫКА І
ТРАДЫЦЫЙНАЯ КУЛЬТУРА:
ДЫЯХРАНІЧНЫ І СІНХРАНІЧНЫ АСПЕКТЫ
МІЖМОЎНАГА ЎЗАЕМАДЗЕЯННЯ”**

(Мінск, 2–3 лістапада 2022 года)

АРГКАМІТЭТ КАНФЕРЭНЦЫІ:

Алексяевіч Ганна Віктараўна (*старшы навуковы супрацоўнік сектара этналінгвістыкі і фальклору, кандыдат філалагічных навук*)

Аліферчык Таццяна Мікалаеўна (*загадчык аддзела славістыкі і тэорыі мовы, кандыдат філалагічных навук*)

Антропаў Мікалай Паўлавіч (*вядучы навуковы супрацоўнік сектара этналінгвістыкі і фальклору, кандыдат філалагічных навук*)

Боганева Алена Міхайлаўна (*загадчык сектара этналінгвістыкі і фальклору*)

Буйко Цімур Сяргеевіч (*малодшы навуковы супрацоўнік сектара этналінгвістыкі і фальклору*)

Шклярык Вадзім Аляксандравіч (*старшы навуковы супрацоўнік аддзела дыялекталогіі і лінгвагеаграфіі, кандыдат філалагічных навук*)

Канферэнцыя праводзіцца ў рамках НДР “Беларуская этналінгвістыка ў кантэксце іншамоўнага і іншакультурнага ўзаемадзеяння” задання 6.1.01 “Беларуская дзяржаўная мова ў кантэксце нацыянальнай бяспекі Рэспублікі Беларусь” падпраграмы «Беларуская мова і літаратура» дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў «Грамадства і гуманітарная бяспека беларускай дзяржавы» на 2021-2025 гады.

РЭГЛАМЕНТ РАБОТЫ КАНФЕРЭНЦЫІ

2 лістапада 2022 г.

9.30 – пачатак работы канферэнцыі

9.45 – 11.00 Пленарнае пасяджэнне

11.00 – 11.15 перапынак

11.15 – 13.00 Пленарнае пасяджэнне

13.00 – 14.00 перапынак

14.00 – 15.20 Секцыя 1

15.30 – 16.40 Секцыя 2

16.50 – 18.00 Секцыя 3

3 лістапада 2022 г.

9.00 – 13.00 Секцыя 4А

13.00 – 14.00 перапынак

14.00 – 17.20 Секцыя 4Б

17.30 – 18.00 Падвядзенне вынікаў канферэнцыі

2 ЛІСТАПАДА 2022 г.

Прывітальнае слова **Лакоткі Аляксандра Іванавіча**, дырэктара Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, акадэміка НАН Беларусі, доктара гістарычных навук, прафесара

ПЛЕНАРНАЕ ПАСЯДЖЭННЕ

9.45 – 13.00

Якавенка Наталля Васільеўна	<i>Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, вядучы навуковы супрацоўнік аддзела славістыкі і тэорыі мовы, доктар філалагічных навук (Мінск, Беларусь)</i>	Мастацкі пераклад і рэаліі этнакультурнага дыскурсу: дыяхранічны і сінхранічны падыходы
Мызников Сергей Алексеевич	<i>Институт славяноведения РАН, главный научный сотрудник, доктор филологических наук, член- корреспондент РАН (Москва, Россия)</i>	Этноязыковые контакты на Северо-Западе России через призму этимологических исследований
Рудэнка Алена Мікалаеўна	<i>Універсітэт Марыі Кюры- Складоўскай, прафесар, доктар філалагічных навук (Люблін, Польшча)</i>	Развіццё Люблінскай этналінгвістычнай школы ў апошнія гады
Валенцова Марина Михайловна	<i>Институт славяноведения РАН, старший научный сотрудник, кандидат филологических наук (Москва, Россия)</i>	Этимология и этнолингвистика (на примере мифологической лексики)

11.00 – 11.15 перапынак

Іваноў Яўген
Яўгенавіч

*Магілёўскі дзяржаўны
ўніверсітэт імя
А.А. Куляшова, загадчык
кафедры тэарэтычнай і
прыкладной лінгвістыкі,
доктар філалагічных навук,
дацэнт*

**Этнакультурная
маркіраванасць
беларускіх аналагаў
рускіх прыказак**

Петрушэўская Юлія
Анатольеўна

*дацэнт кафедры
тэарэтычнай і прыкладной
лінгвістыкі, кандыдат
філалагічных навук
(Магілёў, Беларусь)*

Кыйва Марэ

*Эстонскі літаратурны
музей, вядучы
ісследоватэль, PhD
(Тарту, Эстонія)*

**Эстонскія русалкі
(näkk): вонешні выгляд і
прагматыка образа**

Антропаў Мікалай
Паўлавіч

*Цэнтр даследаванняў
беларускай культуры, мовы і
літаратуры НАН Беларусі,
вядучы навуковы супрацоўнік
сектара этналінгвістыкі і
фальклору, кандыдат
філалагічных навук
(Мінск, Беларусь)*

**Южномакед. облак
'радуга' на фоне
континуантов прасл.
*tōsa**

13.00 – 14.00 – перапынак на абед

14.00 – 18.00 – праца секцый

СЕКЦЫЯ 1.

14.00 – 15.20

ТЭОРЫЯ І МЕТОДЫКА ЭТНАЛІНГВІСТЫЧНЫХ ДАСЛЕДАВАННЯЎ

Мадэратар – Півавар Кацярына Сяргеёўна

Рэгламент дакладаў – 10 хвілін, абмеркаванне – 5 хвілін

Шевцова Ольга
Владимировна

*Узбекскі дзяржаўны
універсітэт светавых моў,
доцэнт, кандыдат
філалагічных навук
(Ташкент, Узбекістан)*

**Методы
этнолінгвістычных
ісследований**

Півавар Кацярына Сяргееўна	<i>Віцебскі дзяржаўны ўніверсітэт імя П.М. Машэрава, дацэнт кафедры мовазнаўства, кандыдат філалагічных навук (Віцебск, Беларусь)</i>	Трыангуляцыйны падыход як актуальны аспект этнолінгвістычных даследаванняў
Вагабова Тамилла Ахмед	<i>Азербайджанскі государственный педагогический университет, Ph.D., доцент (Баку, Азербайджан)</i>	Язык и духовная культура в диахронических исследованиях
Мадаминова Наргиза Ражапбаевна	<i>Узбекский государственный университет мировых языков, старший преподаватель, магистр (Ташкент, Узбекистан)</i>	Некоторые особенности развития этнолингвистики
Мамедова Ирана Октай	<i>Азербайджанский государственный педагогический университет, преподаватель (Баку, Азербайджан)</i>	Лингвокультурная интерференция: конвергенция и дивергенция как языковое и культурное явление
Гао Ваньжоу	<i>Белорусский государственный университет, аспирант (Минск, Беларусь)</i>	Метаязыковые представления о речи в русской и китайской языковой картине мира (по данным сочетаемости лексемы <i>речь</i>)

СЕКЦЫЯ 2.

15.30 – 16.40

ЭТНАЛІНГВІСТЫКА І ТРАДЫЦЫЙНАЯ ДУХОЎНАЯ КУЛЬТУРА

Мадэратар – Валодзіна Таццяна Васільеўна

Рэгламент дакладаў – 10 хвілін, абмеркаванне – 5 хвілін

Валодзіна Таццяна Васільеўна	<i>Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, загадчык аддзела фалькларыстыкі і культуры славянскіх народаў, доктар</i>	Беларуская народнамедыцынская наменклатура: вопыт даследавання і праблемныя палі
---------------------------------	---	---

	<i>філалагічных навук, дацэнт (Мінск, Беларусь)</i>	
Швед Інна Анатольевна	<i>Брестский государственный университет имени А.С. Пушкина, профессор кафедры русской литературы и журналистики, доктор филологических наук, профессор (Брест, Беларусь)</i>	Рассказы о вещих снах: описательное case study
Куперьянов Андрес	<i>Эстонский литературный музей, MPhil, научный сотрудник (Тарту, Эстония)</i>	Великая Телега, имена звезд и астромифы
Боганева Алена Міхайлаўна	<i>Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, загадчык сектара этналінгвістыкі і фальклору (Мінск, Беларусь)</i>	Акустычны вобраз беларускіх русалак
Авілін Цімафей Вячаслававіч		
Чарнякевіч Юрый Валер’евіч	<i>Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка, дацэнт кафедры мовазнаўства і лінгвадыдактыкі, кандыдат філалагічных навук (Мінск, Беларусь)</i>	Народныя павер’і і абрады ў духоўнай культуры Беларускага Палесся
Внуковіч Юрый Іосіфавіч	<i>Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, старшы навуковы супрацоўнік аддзела фалькларыстыкі і культуры славянскіх народаў, кандыдат гістарычных навук (Мінск, Беларусь)</i>	Этналінгвістычная сітуацыя на беларуска- літоўскім памежжы ў другой палове XIX ст. (паводле «Этнаграфічнай карты Літвы» Ю.П. Кузняцова 1875 г.)
Аліферчык Таццяна Мікалаеўна	<i>Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, загадчык аддзела славістыкі і тэорыі мовы, кандыдат філалагічных навук (Мінск, Беларусь)</i>	Тапанімічная народная проза: матывы, звязаныя з міжэтнічнымі кантактамі

СЕКЦЫЯ 3

16.50 – 18.00

ЭТНАЛІНГВІСТЫКА І АНАМАСТЫКА

Мадэратар – Кавалёва Алена Валер’еўна

Рэгламент дакладаў – 10 хвілін, абмеркаванне – 5 хвілін

Копач Алег Ігаравіч	<i>Мінскі дзяржаўны лінгвістычны ўніверсітэт, начальнік упраўлення даследчай і інавацыйнай дзейнасці, кандыдат філалагічных навук, дацэнт (Мінск, Беларусь)</i>	Адзінкі і элементы тапонімаўтварэння
Кавалёва Алена Валер’еўна	<i>Мазырскі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя І.П. Шамякіна, дацэнт кафедры замежных моў і МВЗМ, кандыдат філалагічных навук (Мазыр, Беларусь)</i>	Асацыятыўны кампанент эргонімнай намінацыі
Дзядова Алена Сяргеёўна	<i>Віцебскі дзяржаўны ўніверсітэт імя П.М. Машэрава, дацэнт кафедры беларускага мовазнаўства, кандыдат філалагічных навук (Віцебск, Беларусь)</i>	Імёны біблейскага паходжання ў мове зборніка паэзіі Рыгора Барадуліна «Ксты»
Сянкевіч Ніна Міхайлаўна	<i>Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, навуковы супрацоўнік аддзела славістыкі і тэорыі мовы (Мінск, Беларусь)</i>	Уласныя назвы аб’ектаў духоўнай культуры ў беларускай літаратуры XIX ст.
Дорофеенка Марина Леонидовна	<i>Белорусский государственный университет, докторант (Минск, Беларусь)</i>	Тексты культуры в урбанонимии Полоцка
Леванцэвіч Лена Васільеўна	<i>Брэсцкі дзяржаўны ўніверсітэт імя А.С. Пушкіна, загадчык кафедры беларускай філалогіі, кандыдат філалагічных навук, дацэнт (Брэст, Беларусь)</i>	Мянушкі Брэстчыны: этналінгвістычны аспект

3 ЛІСТАПАДА 2022 г.

СЕКЦЫЯ 4А

9.00 – 13.00

ЭТНАЛІНГВІСТЫКА І МІЖМОЎНАЕ ўЗАЕМАДЗЕЙННЕ

Мадэратар – Малицкі Юрый Вячаслававіч

Рэгламент дакладаў – 10 хвілін, абмеркаванне – 5 хвілін

Фелькина Ольга Антоновна	<i>Брестский государственный университет имени А.С. Пушкина, доцент кафедры общего и русского языкознания, кандидат филологических наук (Брест, Беларусь)</i>	Национально-культурное своеобразие лексики и проблема перевода (на материале параллельных белорусско-русских корпусов)
Волкава Яўгенія Вітальеўна	<i>Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, навуковы супрацоўнік аддзела славістыкі і тэорыі мовы (Мінск, Беларусь)</i>	Спосабы перакладу эмацыйна маркіраванай лексікі са значэннем ‘змены ў нацыянальнай ідэнтычнасці’ ў паэме А. Міцкевіча “Пан Тадэвуш”
Матусевіч Кацярына Мікалаеўна	<i>Мазырскі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя І.П. Шамякіна, аспірант (Мазыр, Беларусь)</i>	Этнаграфічныя асаблівасці перакладу
Abdinazarov Khasan Shaymanovich	<i>Karshi Engineering-Economic Institute, senior lecturer, Master’s degree researcher (Karshi, Uzbekistan)</i>	Comparing terms in the field of oil and gas between two languages
Малицкі Юрый Вячаслававіч	<i>Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, аддзел дыялекталогіі і лінгвагеаграфіі, старшы навуковы супрацоўнік, кандыдат філалагічных навук (Мінск, Беларусь)</i>	Нерэгулярныя спосабы эмацыйна-ацэначнай намінацыі ў беларускім дыялектным маўленні
Кунцэвіч Любоў Пятроўна	<i>Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, аддзел дыялекталогіі і лінгвагеаграфіі, старшы навуковы супрацоўнік,</i>	Лексіка жніўных абрадаў у беларускіх народных гаворках

	<i>кандыдат філалагічных навук (Мінск, Беларусь)</i>	
Трухан Тамара Мікалаеўна	<i>Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, аддзел дыялекталогіі і лінгвагеаграфіі, вядучы навуковы супрацоўнік, кандыдат філалагічных навук, дацэнт (Мінск, Беларусь)</i>	Намінацыі працэсу выпякання хлеба: на матэрыяле дыялектных крыніц
Хвіланчук Юлія Леанідаўна	<i>Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, аддзел дыялекталогіі і лінгвагеаграфіі, малодшы навуковы супрацоўнік (Мінск, Беларусь)</i>	Асаблівасці спалучальнасці дзеясловаў у беларускіх гаворках
Пишлэгер Кристиан	<i>Венский университет, научный сотрудник, магистр филологии (Вена, Австрия)</i>	Влияние финно-угорских языков на русские говоры Удмуртии
Жданова Екатерина Анатольевна	<i>Ижевский государственный технический университет имени М.Т. Калашникова, доцент кафедры “Лингвистика”, доцент (Ижевск, Россия)</i>	
Бобко Татьяна Викторовна	<i>Белорусский государственный университет, филологический факультет, кафедра теоретического и славянского языкознания, кандидат филологических наук, доцент (Минск, Беларусь)</i>	Русско- и белорусскоязычная коммуникация в интернете: этнолингвистический и социоллингвистический аспекты
Piskun Katsiaryna	<i>Polesky State University (Pinsk, Belarus)</i>	Speech genre of comments in the Internet discourse (on the example of comments on Youtube video hosting)
Алимарданова Шахло Ашурмаматовна	<i>Узбекский государственный университет мировых языков, преподаватель, магистр (Ташкент, Узбекистан)</i>	Понятие о дифференциальных формах в русском языкознании

13.00 – 14.00 – перапынак на абед

СЕКЦЫЯ 4Б

14.00 – 17.20

ЭТНАЛІНГВІСТЫКА І МІЖМОЎНАЕ ўЗАЕМАДЗЕЙННЕ

Мадэратар – Аляксеевіч Ганна Віктараўна

Рэгламент дакладаў – 10 хвілін, абмеркаванне – 5 хвілін

Душенкова Татьяна Рудольфовна	<i>Удмуртский институт истории, языка и литературы Удмуртского федерального исследовательского центра УрО РАН, старший научный сотрудник, кандидат филологических наук (Ижевск, Россия)</i>	Образ змеи в метафорах и сравнениях удмуртского языка
Сивова Татьяна Викторовна	<i>Гродненский государственный университет имени Янки Купалы, кандидат филологических наук, доцент (Гродно, Беларусь)</i>	Цвет рябины в цветовой концептосфере флористического пространства русского языка
Каліта Іна Уладзіміраўна	<i>Універсітэт імя Яна Евангелісты Пуркінэ, навуковы супрацоўнік, Ph.D., Ph.Dr. (Усці-над-Лабэм, Чэхія)</i>	Этнічны абсяг беларускіх фразеалагізмаў з кампанентамі старац / старчыха
Садоўская Анжаліка Леанідаўна	<i>Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт, філалагічны факультэт, кафедра беларускага мовазнаўства, дацэнт кафедры беларускага мовазнаўства, кандыдат філалагічных навук (Мінск, Беларусь)</i>	Этнакультурная каштоўнасць беларускай фразеалогіі
Аляксеевіч Ганна Віктараўна	<i>Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, старшы навуковы супрацоўнік сектара этналінгвістыкі і фальклору, кандыдат філалагічных навук (Мінск, Беларусь)</i>	Багемізмы ў перакладных літаратурных помніках ВКЛ: вопыт вывучэння

Буйко Цімур Сяргеевіч	<i>Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, малодшы навуковы супрацоўнік сектара этналінгвістыкі і фальклору (Мінск, Беларусь)</i>	Пеяратывы з асновамі *opsik-/*opsin- на фоне ўяўленняў славян аб асіне
Герасимович Ольга Викторовна	<i>Цэнтр ісследованияў беларускай культуры, языка і літаратуры НАН Беларусі, старшы навуковы супрацоўнік отдела славистики и теории языка, кандидат филологических наук (Минск, Беларусь)</i>	Лексико-семантическое поле «Пороки/ Семь смертных грехов»
Тарэлка Міхаіл Уладзіміравіч	<i>Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, старшы навуковы супрацоўнік сектара ўсходазнаўства, кандыдат філалагічных навук старшы навуковы супрацоўнік сектара ўсходазнаўства, кандыдат філасофскіх навук (Мінск, Беларусь)</i>	Да пытання аб рэлігійных уяўленнях беларускіх татараў (к. XIX – пач. XX стст.): на матэрыяле архіва мядзельскага імама А. Адамовіча
Сынкова Ірына Анатольеўна		
Сеўрук Дзмітрый Эдуардавіч	<i>Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, загадчык сектара ўсходазнаўства, кандыдат гістарычных навук (Мінск, Беларусь)</i>	Шаманскі тэкст у беларускататарскім рукапісе XX ст.
Радкевіч Дзмітрый Мустафавіч	<i>Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, аспірант, магістр гістарычных навук, бакалаўр тэалогіі (Мінск, Беларусь)</i>	Варыянтнасць ісламскай тэрміналогіі у фрагментах пераклада Карана з Кітаба Івана Луцкевіча
Умбетова Надежда Жамельевна	<i>Термезский государственный университет, преподаватель (Термез, Узбекистан)</i>	Язык и духовная культура в поэтическом тексте О.О. Сулейменова

17.30 – 18.00 Падвядзенне вынікаў канферэнцыі.

АНАТАЦЫІ ДАКЛАДАЎ

<p>Алексяевіч Г.В.</p> <p>Багемізмы ў перакладных літаратурных помніках ВКЛ: вопыт вывучэння</p>	<p>Некаторыя старабеларускія (пераклады Ф. Скарыны, “Сказанне пра Сівілу-прарочыцу”, “Песня песняў” з рукапісу 588 Сінадальнага зборніка ДГМ, “Аповесць пра Таўдала-рыцара”, “Кніга Тавіта”) і стараўкраінскі (“Луцыдарый”) помнікі ўзыходзяць да чэшскіх рэдакцый. Мова адзначаных помнікаў з’яўляецца неаднароднай, у іх прысутнічаюць запазычаныя з іншых славянскіх моў – чэшскай, польскай, стараславянскай (царкоўнаславянскай). Наяўнасць паланізмаў і стараславянізмаў (царкоўнаславянізмаў) тлумачыцца агульнымі тэндэнцыямі развіцця старабеларускай і стараўкраінскай пісьменнасцей, якія працяглы час знаходзіліся спачатку пад стараславянскім (царкоўнаславянскім), пазней – пад польскім моўным уплывам. Пранікненне багемізмаў у пераклады звязана з іх чэшскім паходжаннем. У артыкуле будзе разгледжана спецыфіка даследавання акрэсленых помнікаў, метадыка аналізу багемізмаў.</p>
<p>Алимарданова Ш.А.</p> <p>Понятие о дифференциальных формах в русском языкознании</p>	<p>Статья посвящена изучению понятия дифференциальных форм в русском языкознании, освещаются определения разных учёных–лингвистов и проводится их анализ.</p>
<p>Аліферчык Т.М.</p> <p>Тапанімічная народная проза: матывы, звязаныя з міжэтнічнымі кантактамі</p>	<p>Даклад прысвечаны разгляду некаторых пытанняў тэрміналогіі адносна народнай тапанімічнай прозы і суаднясення матывацыі тапонімаў, прадстаўленай у тэкстах тапанімічнай народнай прозы, і навуковай этымалогіі найменняў. Таксама аналізуюцца тэксты тапанімічнай народнай прозы, якія адлюстроўваюць міжэтнічныя кантакты (у тым ліку ваенныя) на беларускай тэрыторыі.</p>
<p>Антропов Н.П.</p> <p>Южномакед. <i>облак</i> ‘радуга’ на фоне континуантов прасл. <i>*tǫca</i></p>	<p>Доклад посвящен исследованию южномакедонской лексики <i>облак</i> ‘радуга’ на фоне континуантов прасл. <i>*tǫca</i>.</p>
<p>Бобко Т.В.</p> <p>Русско- и белорусскоязычная коммуникация в интернете: этнолингвистический и социоллингвистический аспекты</p>	<p>Доклад посвящен структурно-семантическим и прагматическим особенностям русско- и белорусскоязычных диалогов в белорусском интернет-пространстве. Материалом стали спонтанные метакоммуникативные высказывания на форумах по различным бытовым и общественным вопросам, отражающие представления говорящих о языке и правилах коммуникации и регулирующие ход общения. Они имеют как вполне очевидную общность, так и важные различия, которые интерпретируются в рамках этно- и социоллингвистического подходов.</p>
<p>Боганева А.М., Авілін Ц.В.</p> <p>Акустычны вобраз беларускіх русалак</p>	<p>Мэтай даклада з’яўляецца апісанне акустычнага вобраза русалак у беларускім фальклоры. Часта ў наратывах пра русалак функцыянальнасць і прагматыка гэтых персанажаў выяўлена досыць нявызначана, але вонкавая візуальная і акустычныя характарыстыкі прадстаўлены дэтальна і падрабязна. Дыяпазон акустычных характарыстык русалак у беларускай фальклорнай традыцыі разнастайны: ад немацы, гукаў невербальнай прыроды (плачу, смеху, свісту і да т.п.), «бессэнсоўных» і нявызначаных гукаў да звязнай гаворкі і спеваў.</p>
<p>Буйко Ц.С.</p> <p>Пеяратывы з асновамі <i>*opsik-/*opsin-</i> на фоне ўяўленняў славян аб асіне</p>	<p>У традыцыйным славянскім светабачанні асіна паўстае як “праклятае” дрэва. Гэта знаходзіць шырокае адлюстраванне не толькі ва ўяўленнях, але і ў побыце славян. Тыя намінацыі, якія ўзыходзяць да назвы асіны і абазначаюць дрэнны стан, якасць прадметаў, захаваліся толькі ў</p>

	<p>некоторых славянских мовах, аднак і яны яскрава сведчаць пра агульнаславянскі характар гэтага метафарычнага намінавання.</p>
<p>Вагабова Т.А. Язык и духовная культура в диахронических исследованиях</p>	<p>Ряд выдающихся просветителей, педагогов, духовных деятелей древности и средневековья, а также новейшего времени считали важным условием построить систему воспитания в обществе на религиозных правилах. По их мнению, это конечная и главная цель образования. Система верований в таких монотеистических религиях как иудаизм, христианство, ислам, основана на вере, повиновении и поклонении Богу. Несмотря на определенные различия, эти классические религии объединены вокруг единой идеи монотеизма. Язык в сфере образования в широком смысле также сосредоточен вокруг этой идеи и приспособлен к ней.</p>
<p>Валенцова М.М. Этимология и этнолингвистика (на примере мифологической лексики)</p>	<p>В докладе обсуждаются трудности в установлении этимологии мифологических слов, таких как: <i>мара, юда, упырь, Яга</i> и др. Трудность заключается в том, что необходимо непротиворечиво реконструировать и саму формальную структуру слова, этимон, и его семантику, из которой могли бы развиться современные значения в разных славянских языках, также предложить возможное место и время формирования термина, при этом учесть вероятность нерегулярных изменений – контаминаций этимологических гнезд, воздействия народной этимологии и под. Большую роль в решении этих трудных задач играет этнолингвистика.</p>
<p>Валодзіна Т.В. Беларуская народнамедыцынская наменклатура: вопыт даследавання і праблемныя палі</p>	<p>На сёння можна канстатаваць няблага сабраную і раскласіфікаваную сістэму народных найменняў хвароб і іх сімптомаў. Палявыя назіранні дазваляюць сцвярджаць строгую арэальную характарыстыку самой сістэмы найменняў, лакальную замацаванасць большасці з іх. Гэта азначае, што тая ці іншая тэрыторыя (часам нават у межах куста вёсак) характарызуецца абсалютна пэўным, даволі замкнёным, самадастатковым рэестрам намінацый. Адпаведна, і сам народнамедыцынскі комплекс раскладаецца па лакальных асаблівасцях. Да ліку праблемных усё яшчэ адносіцца пытанне этымалогіі шэрагу найменняў і іх упісанасці ў этнакультурны партрэт адпаведных немачаў.</p>
<p>Внуковіч Ю.І. Этналінгвістычная сітуацыя на беларуска-літоўскім памежжы ў другой палове XIX ст. (паводле «Этнаграфічнай карты Літвы» Ю.П. Кузняцова 1875 г.)</p>	<p>Навуковая спадчына Ю.П. Кузняцова, якому было даручана высветліць межы рассялення літоўскага народа ў час статыстычна-этнаграфічнай экспедыцыі, арганізаванай у 1860-70-х гг. Рускім геаграфічным таварыствам (РГТ) у заходнія губерні Расійскай імперыі, да гэтага часу застаецца малавядомай і слабадаступнай для айчынных даследчыкаў. Між тым матэрыялы падарожжа, здзейсненага ім па памежных раёнах цяперашніх Літвы, Латвіі і Беларусі, змяшчаюць каштоўныя гістарычныя, этнаграфічныя і лінгвістычныя звесткі не толькі пра літоўцаў, але і суседнія народы (у тым ліку беларусаў). Па сведчанні самога Ю.П. Кузняцова, ажыццяўляючы «объезд границы живой литовской речи с восточной и южной стороны», высвятленне ім распаўсюджання мясцовых моў «при перемешанности литовского населения с белорусским потребовало продолжительного кружения по самым глухим местностям». Гэта дазволіла даследчыку не толькі сабраць даволі дакладныя лінгвістычныя звесткі, але і наглядна аформіць вынікі свайго даследавання ў выглядзе рукапіснай этнаграфічнай карты, якая ў цяперашні час захоўваецца ў архіве РГТ. Унікальнасць карты Ю.П. Кузняцова, якая будзе прадэманстравана ў выступленні, палягае не толькі ў тым, што ён размежаваў літоўцаў і суседнія народы (на падставе іх актуальнай моўнай прыналежнасці), але і картаграфаванне распаўсюджання іншай мовы сярод насельніцтва памежных тэрыторый з мэтай адлюстравання «характер того процесса языков, который так общеизвестен под названием ополячивания, обрусения, онемечивания и т.д.». Гэта робіць карту Ю.П. Кузняцова каштоўнай і</p>

	адзінай такога кшталту крыніцай вывучэння этналінгвістычнай сітуацыі ў памежным рэгіёне ў другой палове XIX ст.
Волкава Я.В. Спосабы перакладу эмацыйна маркіраванай лексікі са значэннем ‘змены ў нацыянальнай ідэнтычнасці’ ў паэме А. Міцкевіча “Пан Тадэвуш”	У дакладзе разглядаюцца спосабы перакладу на славянскія (беларускую, рускую, украінскую, харвацкую) і неславянскія (англійскую, нямецкую) мовы эмацыйна маркіраванай лексікі ў паэме А. Міцкевіча “Пан Тадэвуш” са значэннем ‘пазбавіць нацыянальнай ідэнтычнасці’ – <i>scudzoziemczyć, zniemczyć</i> , ‘страціць нацыянальную ідэнтычнасць’ – <i>zmoskwiecieć</i> , а таксама ‘пазбыцца чужой ідэнтычнасці’ – <i>zmyć się z niemczyzny</i> . Супастаўляюцца моўныя карціны свету перакладчыкаў – прадстаўнікоў розных эпох (ад XIX да XXI стст.) і розных краін.
Гао Ваньжоу Метаязыковыя прадставлення о рэчы в руской и китайской языковой картине мира (по данным сочетаемости лексемы <i>речь</i>)	В докладе анализируются особенности репрезентации одного из важнейших метаязыковых концептов – концепта «речь» в словарной сочетаемости русской лексики <i>речь</i> и китайской 言. Анализ выявил как сходства, которые отражают культурную и семиотическую общность метаязыковых представлений двух народов, так и различия, обусловленные спецификой языковой структуры и национально-культурными языковыми привычками. Результаты работы могут быть использованы в дальнейших сопоставительных исследованиях метаязыковых концептов, а также в преподавании лингвокультурологических и этнолингвистических дисциплин.
Герасимович О.В. Лексико-семантическое поле «Пороки/ Семь смертных грехов»	В статье проанализированы частотность и вариантность представленности наименований, входящих в лексико-семантическую группу «Пороки/семь смертных грехов», в основном подкорпусе Национального корпуса русского языка (XX–XXI вв.).
Дзядова А.С. Імёны біблейскага паходжання ў мове зборніка паэзіі Рыгора Барадуліна «Ксты»	У артыкуле на матэрыяле зборніка духоўнай паэзіі «Ксты» раскрываюцца асаблівасці выкарыстання Рыгорам Барадуліным імёнаў біблейскага паходжання. Вызначана роля асобных універсальна-прэцэдэнтных імёнаў са сферы хрысціянства (Ісус Хрыстос, Адам і Ева, Дзева Марыя, Ной) у стварэнні мастацкіх вобразаў і паказе хрысціянскіх каштоўнасцей і нацыянальнай самабытнасці духоўнай культуры беларускага народа.
Дорофеенко М.Л. Тексты культуры в урбанонимии Полоцка	Как известно, этнолингвистика – раздел языкознания, изучающий взаимодействие языковых, этнокультурных, этнопсихических факторов в функционировании и эволюции языка. В данной статье осуществляется исследование отантропонимных и оттопонимных урбанонимов г. Полоцка Витебской области Беларуси, устанавливаются отражающиеся в названиях данного населенного пункта основные тексты культуры, разновидности и состав их функциональных полей.
Душенкова Т.Р. Образ змеи в метафорах и сравнениях удмуртского языка	В удмуртском языке есть ряд пословиц и поговорок, в которых встречается образ змеи. Как правило, он носит отрицательный характер, что характерно и для многих контактирующих культур (например, русской, татарской, башкирской и др. финно-угорских). Змея представлена как злая, именуемая острый язык, гладкую кожу и т.п. Имеется много словообразований с компонентом <i>кый</i> ‘змея’, которые обозначают растения, животных и т.п. Одна лексема явно представляет любопытный образец словотворчества и обозначает рог изобилия.
Жданова Е.А., Пишлөггер К. Влияние финно-угорских языков на русские говоры Удмуртии	В докладе представлены результаты исследования финно-угорского влияния на русский диалектный язык в Удмуртии, проведенного на материале корпуса русских говоров Удмуртии. Корпус в первую очередь ориентирован на изучение диалектной лексики, однако позволяет найти фонетические и грамматические особенности, определить их локализацию для дальнейшего более подробного изучения. В частности, в говорах различных населенных пунктов отмечены случаи неразличения и

	<p>изменения произношения аффрикат, “шепелявого” произношения свистящих, употребления конструкций “нет + Им. п.,” “много/мало + Им. п.” и другие явления, которые можно объяснить финно-угорским влиянием. Целью работы является уточнение данных о масштабах влияния иноязычного окружения на русский диалектный язык данного региона.</p>
<p>Іваноў Я.Я., Петрушэўская Ю.А.</p> <p>Этнакультурная маркіраванасць беларускіх аналагаў рускіх прыказак</p>	<p>Разглядаюцца беларускія аналагі рускіх прыказак з ліку тых адзінак, што адсутнічаюць у іншых мовах (на матэрыяле прыказкавага мінімуму, асноўнага прыказкавага фонду, прыказкавага корпуса літаратурнай мовы). Вызначаюцца, дыферэнцуюцца і апісваюцца этнакультурна дэтэрмінаваныя асаблівасці беларускіх прыказак на фоне іх рускіх аналагаў. Робіцца спроба акрэсліць і патлумачыць з этналінгвістычнага пункту погляду ступень блізкасці / аддаленасці прыказкавых карцін свету беларускага і рускага народаў. Выкарыстоўваюцца прыёмы міжмоўнай сінхранічнай пракцыі, структурна-семантычнага мадэлявання, этналінгвістычнага і лінгвакультуралагічнага аналізу.</p>
<p>Кавалёва А.В.</p> <p>Асацыятыўны кампанент эргонімнай намінацыі</p>	<p>Эргонімная адзінкі ўтрымліваюць набор вызначаных намінацый, які дазваляе суаднесці іх з аб'ектам. Шляхам асацыятыўнага эксперымента выяўляецца шэраг рэакцый рэспандэнтаў. Гэтыя словы-стимулы валодаюць разнастайным асацыятыўным патэнцыялам, што дазваляе выкарыстоўваць іх у якасці назваў розных гарадскіх аб'ектаў. Асацыяцыі, якія выклікаюць даследуемыя онімныя адзінкі, адлюстроўваюць культурныя рэаліі, якія ўключаны ў набор ведаў і жыццёвага вопыту носьбітаў мовы.</p>
<p>Каліта І.У.</p> <p>Этнічны абсяг беларускіх фразеалагізмаў з кампанентамі старац/старчыха</p>	<p>У артыкуле разглядаюцца ўстарэлыя фразеалагізмы (<i>жыць як старцы сапронаўскія, хадзіць як галееўская старчыха, раздрыпаць як галеіўскую старчыху, пняць як баркулабаўскія старцы</i>), значэнні якіх паступова “вымываліся”. Адзінкі адлюстроўваюць негатыўнае ўспрыманне жабрака як асобы, што парушае грамадскі парадак сваёй знешнасцю ці заняткамі. Пры наяўнасці канкрэтных тапанімічных паказчыкаў адсутнічаюць прататыпы і гісторыі, якія ляглі ў аснову гэтых фразем, але семантыка галоўнага кампанента <i>старац/старчыха</i> цесна звязвае выразы з гісторыяй Беларусі і дазваляе характарызаваць іх як этнафразеалагічныя.</p>
<p>Копач А.І.</p> <p>Адзінкі і элементы тапонімаўтварэння</p>	<p>У дакладзе на матэрыяле геаграфічных імёнаў Беларусі разглядаецца праблема размежавання адзінак і элементаў тапонімаўтварэння. У процівагу адасобленай увазе да асноў і фармантаў імёнаў у працах лінгвістаў аўтар, абаяраючыся на ідэі кагнітыўнай граматыкі, прапануе разглядаць тапонімы як халістычныя ўтварэнні для абазначэння 5 адзінак-канструкцый тапаніміі з характэрнымі для іх значэннямі.</p>
<p>Кунцэвіч Л.П.</p> <p>Лексіка жніўных абрадаў у беларускіх народных гаворках</p>	<p>У артыкуле аналізуецца лексіка абрадаў, звязаных са жнівом. У першую чаргу гэта намінацыі саміх абрадаў (зажынкi, дажынкi), а таксама лексемы прадметнай абрадавай лексікі (першы сноп: зажынак, спарыш, гаспадар і інш.; апошні сноп: дажынак, хазяін, дзед і пад.; невялікі кускак жыта, які пакідалі пры дажынках: барада, перапёлка, каза і інш.). Матэрыял для даследавання выбраны з беларускіх дыялектных слоўнікаў і этнаграфічных выданняў.</p>
<p>Куперьянов А.</p> <p>Великая Телега, имена звезд и астромифы</p>	<p>Суур Ванкер («Великая Телега»; по-эстонски – Большая Медведица) – широко известная в Эстонии номинация созвездия, хотя зафиксированы и иные астрономы. Доклад будет посвящен эстонским астрономам и астрономическим мифам. Астроном <i>Hunt Härja kõrval</i> «Волк рядом с быком» – одно из старейших письменных упоминаний этноастрономических обозначений. Миф о фермере Пеэду и его повозке, оформленный и развитый Якобом Хуртом на основе его коллекций, печатался в школьных учебниках с момента выхода в свет книги Михкеля Кампманна <i>Kooli lugemise raamat</i> «Пособие для чтения для школьников» в</p>

	<p>начале XX в. Таким образом, история широко известна и одновременно считается эстонским астральным мифом.</p>
<p>Кыйва М. Эстонские русалки (näkk): внешний вид и прагматика образа</p>	<p>Русалка (näkk) – один из самых изменчивых персонажей в эстонских верованиях. Проведенный анализ эстонских мифологических текстов о русалках и описаний их внешности демонстрирует разнообразие и полиморфизм этого образа: человеческий (почти всех возрастов и обоих полов), нечеловеческий (от ягненка до лошади, рыбы, птицы и т.д.), предметный (часы, хлеб, отходы и т.п.). Характеристики русалок как человеческих существ варьируются от красивых до страшных. Подобно другим духам природы, их можно найти в водоемах (прудах, источниках, реках, озерах, море), только иногда близко к водоему или в определенных случаях в деревнях. В православном юго-восточном регионе (Печоры, территория современной России, с русским большинством) говорят, что русалки встречаются в лесах, полях и лугах. В статье сопоставляются некоторые термины, названия и мотивы мифологических текстов, связанные с особенностями внешнего вида русалок, их атрибутами и оценочными характеристиками. Карты для статьи были подготовлены с использованием картографической системы Арво Крикманна, данные для карт хранятся в цифровом инструменте Skriptoorium.</p>
<p>Леванцэвіч Л.В. Мянушкі Брэстчыны: этналінгвістычны аспект</p>	<p>У артыкуле аналізуецца лексічны фон мянушкі, які фарміруецца як асацыятыўны фон слова, абумоўлены экстралінгвістычнымі анталагічнымі характарыстыкамі чалавека, напрыклад, яго сямейным статусам, саслоўем, сацыяльна-эканамічным становішчам, прафесіяй. Даследуюцца мянушкі, у семантыцы якіх дастаткова выразна рэпрэзентаваны разнастайныя эмоцыі і пачуцці, маўленчая дзейнасць, асноўныя рысы нацыянальнага характару і маральна-этычныя якасці беларусаў, асаблівасці сацыяльных адносін і гендарных паводзін і якія акумулююць у сабе найбагацейшы вопыт гісторыі нашага народа і яго культурную спадчыну, выяўляюць найлепшыя маральныя характарыстыкі чалавека – працавітасць, шчырасць, гасціннасць, памяркоўнасць, аптымізм.</p>
<p>Маліцкі Ю.В. Нерэгулярныя спосабы эмацыйна-ацэначнай намінацыі ў беларускім дыялектным маўленні</p>	<p>У артыкуле аналізуюцца асобныя нерэгулярныя, непрадуктыўныя, аднак арыгінальныя спосабы рэалізацыі прагматычнай інтэнцыі моўцы ў жывым гутарковым беларускім маўленні. Разглядаюцца сродкі моўнай актуалізацыі камунікатыўных абставін маўлення, а таксама механізм фарміравання прагматычна маркіраваных лексічных адзінак на базе спецыфічных каранёвых марфем.</p>
<p>Мадаминова Н.Р. Некоторые особенности развития этнолингвистики</p>	<p>Статья посвящена истории развития этнолингвистических идей. В статье описывается становление этнолингвистики как самостоятельной дисциплины и ее связь с другими гуманитарными направлениями.</p>
<p>Мамедова И.О. Лингвокультурная интерференция: конвергенция и дивергенция как языковое и культурное явление</p>	<p>Этносы устанавліваюць адносіны з другімі родствежнымі і неродствежнымі этносамі, пражываючымі на той жа тэрыторыі, і гэтыя адносіны натуральным чынам прыводзяць да вызначаных мовных розніц.</p> <p>Працэсы дывергенцыі працягваліся з дрэвніх часоў і іграюць выключальную ролю ў узнікненні і фарміраванні моў, якія цяпер вядомыя як родствяжныя мовы, якія калі-небудзь сфармаваліся з аднаго праязыка і ў тое ж час раздзелены на розныя дыялекты. Як мы ведаем, родствяжныя мовы аддзелены ад агульнага для іх моўнага. Іменна гэтыя працэсы раздзелення могуць быць яркім прыкладам працэсу дывергенцыі.</p>

<p>Матусевіч К.М.</p> <p>Этнаграфічныя асаблівасці перакладу</p>	<p>Даклад прысвечаны адлюстраванню асаблівасцей успрымання рэчаіснасці і навакольнага асяроддзя ў розных мовах, а таксама аналізу перакладу слоў у залежнасці ад месца жыхарства перакладчыка. Адзначаная тэма актуальная ў тым ліку у практычным выкарыстанні – падчас працы над брэндынгам тэрыторыі і рэгіёнаў.</p>
<p>Мызников С.А.</p> <p>Этноязыковые контакты на Северо-Западе России через призму этимологических исследований</p>	<p>Территория Северо-Запада России представляет собой зону контактов русского населения с финно-угорскими народами. Это отражается во всех сферах жизни, духовной и материальной культуры. Задачей данной работы является показ некоторых результатов таких контактов в лексической сфере исходя из источников происхождения того или иного слова.</p>
<p>Півавар К.С.</p> <p>Трыангуляцыйны падыход як актуальны аспект этналінгвістычных даследаванняў</p>	<p>У артыкуле падаюцца звесткі пра трыангуляцыйны падыход, які паступова ўкараняецца ў гуманітарных даследаваннях. Апісаны тыпы трыангуляцыі (трыангуляцыя даных, даследчыкаў, тэарэтычнай і метадалагічнай трыангуляцыя). Акрэслены магчымасці практычнага прымянення трыангуляцыйнага падыходу ў беларускіх этналінгвістычных даследаваннях. Асаблівая ўвага нададзена метадалагічнай трыангуляцыі як найбольш распаўсюджанаму віду трыангуляцыі, які прапануе выкарыстанне двух ці больш метадаў для вырашэння навуковай задачы.</p>
<p>Радкевіч Д.М.</p> <p>Варыянтнасць ісламскай тэрміналогіі у фрагментах пераклада Карана з Кітаба Івана Луцкевіча</p>	<p>Даклад прысвечаны варыянтам адметнай рэлігійнай лексікі, якія сустракаюцца ў перакладзе асобных фрагментаў Карана з Кітаба Івана Луцкевіча. Каля 50 такіх фрагментаў, вылучаных у названым рукапісе, даюць падставу казаць пра наяўнасць сінаніміі і варыянтнасці ў перадачы шэрагу ісламскіх тэрмінаў (<i>кяфірын/нявернік, рызк/пажытак, прозор/карміцель, фітрэ/закят/садака/дзесяціна, халоп/нявольнік, вернік Божы/мусульманін, аброкі/садакі, хэйіз/плыненне (аплавы), Джээхім/Пекла/Агонь, імам/пастыр, намаз/малітва</i>). Выкарыстанне варыянтаў у тэксце перакладу дазваляе зрабіць яго больш зразумелым для чытачоў і перадаць сэнс без страты духу арыгінала.</p>
<p>Рудэнка А.М.</p> <p>Развіццё Люблінскай этналінгвістычнай школы ў апошнія гады</p>	<p>Lublin ethnolinguistic school (= Cognitive ethnolinguistics) is a part of the Polish ethnolinguistic school, closely associated with the Moscow Semantic School and the Ethnolinguistic School of Professor Nikita Tolstoy. In 2001-2015, the first phase of the EUROJOS project was implemented - “The linguistic and cultural worldview of Slavs and their neighbors” (Polish “Językowo-kulturowy obraz świata Słowian i ich sąsiadów”). Five key concepts (stereotypes, in the terminology of cognitive ethnolinguistics) of European culture are described in different language material (primarily the Slavic ones) and in different languages: “home”, “Europe”, “work”, “freedom”, “honor”. In 2015-2019, five volumes of “Axiological Lexicon of Slavs and Their Neighbors” (“Leksykon aksjologiczny słowian i ich sąsiadów”) were published, each of them is dedicated to one of these concepts.</p> <p>The methodology of cognitive ethnolinguistics includes a number of mandatory steps: 1) a brief overview of research on the topic, 2) vocabulary data (including the diverse dictionaries), 3) precedent texts, 4) corpora material and questionnaire data (in a special scheme) were involved. The results were uniformly integrated into the cognitive definition – a structured description of the concept. Then profiles are distinguished. The profiles are subjective conceptualizations, different points of view on an object or phenomenon.</p> <p>The EUROJOS project continues as EUROJOS-2. New concepts for analysis are “family”, “health”, “justice”, “democracy”, “tolerance”, “homeland”, “solidarity”, “soul”.</p>

<p>Садоўская А.Л.</p> <p>Этнакультурная каштоўнасць беларускай фразеалогіі</p>	<p>У дакладзе размова ідзе пра спецыфіку беларускіх фразеалагізмаў з нацыянальна-культурным складнікам, або кампанентам. Нацыянальна-культурны кампанент, або этнакампанент, фразеалагічных адзінак мае адносіны да этнічнай духоўнай або матэрыяльнай культуры народа і надае ёй ярка выражаны нацыянальны характар. Звяртаецца ўвага на розныя спосабы адлюстравання нацыянальнай культуры ў семантыцы і кампанентным складзе фразеалагізмаў. Аналізуюцца абрадавыя этнафраземы, якія адлюстроўваюць нацыянальную культуру як цэласныя моўныя знакі, знакі сітуацыі. Разглядаюцца фразеалагізмы літаратурнай і дыялектнай мовы, якія адлюстроўваюць этнакультуру беларусаў адзінкамі свайго лексіка-семантычнага (кампанентнага) складу, і фразеалагізмы, якія ўзыходзяць да пэўных фактаў этнічнай гісторыі і культуры беларусаў сваімі прататыпамі.</p>
<p>Сеўрук Д.Э.</p> <p>Шаманскі тэкст у беларуска-татарскім рукапісе ХХ ст.</p>	<p>Да нядаўняга часу ў прыватнай калекцыі жыхара Пастаў Якуба Адамовіча захоўваўся рукапіс, перапісаны, відавочна, яго бацькам – мядзельскім імамам Аляксандрам Адамовічам (пам. 1945). Зараз рукапіс даследуецца сектарам усходазнаўства. Старонкі 14а-18а рукапісу змяшчаюць тэкст на цюркскай мове. Тэкст моцна скажоны: апошнія перапісчыкі ўжо не валодалі адпаведнай мовай, не разумелі значэння тэксту і фактычна не перапісвалі, а перамалёўвалі яго. Нягледзячы на ўсе скажэнні, упэўнена можна казаць, што тэкст на с. 14а-18а – гэта комплекс шаманскіх заклінанняў, якія выкарыстоўваліся цюркскімі народамі (а ў некаторых выпадках выкарыстоўваюцца і зараз) для лячэння пэўных хвароб. Мова тэксту – цюркская з шэрагам архаічных элементаў, што можа сведчыць пра даўняе паходжанне заклінанняў. Даследаванне тэксту дазваляе дакладней рэканструяваць рэлігійнае жыццё беларускіх татараў, а таксама прасачыць шляхі культурных уплываў на іх.</p>
<p>Сивова Т.В.</p> <p>Цвет рябины в цветовой концептосфере флористического пространства русского языка</p>	<p>В докладе на материале текстов различных дискурсов (лексикографического, ассоциативного, художественного, рекламного) на примере колористических описаний рябины реконструируется фрагмент цветовой концептосферы русского языка: 1) выявляется количественный и качественный состав терминов цвета, значимых в описании растения, 2) устанавливается цветовой стереотип восприятия растения, 3) описывается специфика функционирования цветowych описаний рябины, 4) проводятся параллели с белорусской цветовой концептосферой.</p>
<p>Сянкевіч Н.М.</p> <p>Уласныя назвы аб’ектаў духоўнай культуры ў беларускай літаратуры ХІХ ст.</p>	<p>Даклад прысвечаны аналізу назваў аб’ектаў духоўнай культуры, зафіксаваных у творах беларускіх пісьменнікаў ХІХ ст. Даследаванне выканана на матэрыяле поўнага корпуса беларускамоўных тэкстаў мастацкай літаратуры гэтага перыяду. Разглядаюцца разнавіднасці ідэонімаў, вылучаныя ў адпаведнасці з класіфікацыяй, што была прынята ў падрыхтаваным да выдання “Анамастычным слоўніку беларускай літаратуры ХІХ стагоддзя”. На аснове аналізу розных класаў ідэонімаў, ужытых многімі аўтарамі ў шматлікіх творах, робяцца высновы аб звычаях і традыцыях беларусаў у ХІХ стагоддзі, вылучаюцца найбольш значныя аспекты іх духоўнага жыцця.</p>
<p>Тарэлка М.У., Сынкава І.А.</p> <p>Да пытання аб рэлігійных уяўленнях беларускіх татараў (к. ХІХ – пач. ХХ стст.): на матэрыяле архіва мядзельскага імама А. Адамовіча</p>	<p>Рэлігійныя тэксты беларускіх татараў не заўсёды ўяўляюць па-багаслоўску строга сфармуляваныя палажэнні веравучэння. Часам яны адлюстроўваюць погляды, больш характэрныя для народнай культуры. Уласцівыя простым вернікам уяўленні пра Бога, анёлаў, чалавека перадаваліся ў форме, блізкай да стылю фальклорных твораў. Такія тэксты, у прыватнасці, захаваліся ў рукапісным зборы былога імама г. Мядзель Аляксандра Адамовіча.</p>

<p>Умбетова Н.Ж.</p> <p>Язык и духовная культура в поэтическом тексте О.О. Сулейменова</p>	<p>В данной статье рассматривается язык и духовная культура в поэтическом тексте казахского поэта О.О. Сулейменова. Для исследования данной проблемы была выбрана поэзия О.О. Сулейменова, так как данный поэт изобразил идеалы и ценности своего родного народа в поэтическом слове русского языка. Целью научной статьи является выявление, описание и функционирование неповторимых особенностей лексических единиц в межъязыковом пространстве.</p>
<p>Фелькина О.А.</p> <p>Национально-культурное своеобразие лексики и проблема перевода (на материале параллельных белорусско-русских корпусов)</p>	<p>Национально-культурное своеобразие лексики проявляется в отсутствии однозначных соответствий в других языках, что вызывает вариативность перевода, наличие переводческих трансформаций. В докладе анализируется национально-культурное своеобразие нескольких белорусских прилагательных (<i>мялыы, дбайны, летуценны</i> и др.) на основе сопоставления их с аналогами в русских переводах. Источником материала послужил белорусско-русский параллельный подкорпус Национального корпуса русского языка.</p>
<p>Хвіланчук Ю.Л.</p> <p>Асаблівасці спалучальнасці дзеясловаў у беларускіх гаворках</p>	<p>У артыкуле аналізуюцца дыялектныя словазлучэнні з галоўным кампанентам дзеясловам маўлення і апісваюцца сінтаксічныя сродкі спалучальнасці дзеясловаў маўлення ў беларускіх гаворках. Адзначаецца, што ў беларускіх гаворках прасочваецца тэндэнцыя да размеркавання варыянтаў кіравання ў залежнасці ад значэння аб’ектнай канструкцыі, у склад якой уваходзяць дзеясловы маўлення. Пры дзеясловах <i>гаварыць, сказаць</i> і пад. са значэннем звароту да суб’екта ў беларускіх народных гаворках ужываюцца як беспрыназоўнікавыя, так і прыназоўнікавыя словазлучэнні.</p>
<p>Чарнякевіч Ю.В.</p> <p>Народныя павер’і і абрады ў духоўнай культуры Беларускага Палесся</p>	<p>Сучасная славістыка ўсё часцей звяртаецца да праблем, якія звязаны са славянскай народнай духоўнай культурай і яе гісторыяй, у прыватнасці, да праблем, якія ляжаць на сумежжы такіх дысцыплін, як лінгвістыка, этнаграфія і фальклор. Таму ў артыкуле аналізуецца этнасемантыка нацыянальна-культурных кампанентаў, а таксама абрадаў і звычайў у духоўнай культуры Беларускага Палесся, даследуюцца асобныя факты і элементы дыялектнай мовы і народнай культуры. У якасці фактычнага матэрыялу выкарыстоўваюцца дыялектныя слоўнікі, лінгвістычныя атласы, матэрыялы дыялекталагічнага архіва кафедры беларускага мовазнаўства Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка і ўласныя запісы, зробленыя падчас палявых даследаванняў у розных паселішчах Беларускага Палесся.</p>
<p>Швед И.А.</p> <p>Рассказы о вещих снах: описательное case study</p>	<p>Посредством описательного <i>case study</i> рассматриваются о вещих снах в их контексте. Приведенные материалы показывают, что границы рассказа о вещем сне для «носителей» традиции намного шире, чем для этнографа, особенно если он игнорирует (при записи, расшифровке, публикации или теоретическом анализе) ситуативный, биографический, социальный контекст. Они также позволяют реализовать аналитическое <i>case study</i>.</p>
<p>Шевцова О.В.</p> <p>Методы этнолингвистических исследований</p>	<p>Статья посвящена методологии этнолингвистических исследований.</p>
<p>Якавенка Н.В.</p> <p>Мастацкі пераклад і рэаліі этнакультурнага дыскурсу: дыяхранічны і сінхранічны падыходы</p>	<p>У дакладзе на падставе даследавання беларуска-рускіх перакладаў твораў М. Багдановіча, М. Гарэцкага, Я. Коласа, К. Крапівы асвятляецца адна з цэнтральных праблем мастацкага перакладу – адэкватнасць адлюстравання этнакультурнай спецыфікі арыгінала, раскрываюцца асаблівасці дыяхранічнага і сінхранічнага падыходаў пры перастварэнні мастацкіх тэкстаў.</p>

<p>Abdinazarov Kh.</p> <p>Comparing terms in the field of oil and gas between two languages</p>	<p>In terms of technical language, comparing two languages such as English with Uzbek is not easy to accomplish due to not finding sufficient equivalents in Uzbek one. It is claimed that some terms in the sphere of petroleum engineering are borrowed from English and Russian languages, without changing their forms and translation. There are an increasing number of compound words denoting some branches or sectors developed in the domains of oil and gas in English. However, it is found out that those compounds consisting of two or three technical words illustrate technical terms used in drilling, refining and manufacturing process of that field. While comparing technical terms between two languages, it is required to make specific analysis in matching them by definitions. Moreover, this paper highlights some specific peculiarities in comparing compounds whether they are nominal, adjectival or adverbial between two languages.</p>
<p>Piskun K.</p> <p>Speech genre of comments in the Internet discourse (on the example of comments on Youtube video hosting)</p>	<p>Modern Internet communication is an endless process of information exchange, all participants of which are equal. The speech used in the comments is short, expressive and emotional. In this article, we will consider an online discussion in English on the topic "Global Warming" on the world-famous Youtube video hosting, which leads to two different positions: agreement and disagreement. Let us find out whether the position of disagreement leads to a conflict situation, and also what methods and techniques are used by opponents to confirm their point of view.</p>